



VESTERÅLEN REGIONRÅD

Innkalling

Utvalg: Vesterålen regionråds arbeidsutvalg
Møtested: Møterom hos Fiskeriparken, Myre
Dato: 24.11.2017
Tidspunkt: Kl 10:00 – 14:00

Forfall meldes på tlf. 76 11 15 00 til konsulent Siv Merete Reinholtsen eller konst. sekretariatsleder Randi Lervik.

Administrasjonen innkaller varamedlemmer, og disse møter kun ved særskilt innkalling.

Til medlemmer

Jonni H Solsvik
Sture Pedersen
Siv Dagny Aasvik
Atle Andersen
Tove Mette Bjørkmo
Karianne B Bråthen

Rolle

Ordfører Andøy kommune
Ordfører Bø kommune
Ordfører Hadsel kommune
Ordfører Lødingen kommune
Ordfører Sortland kommune
Ordfører Øksnes kommune

Til andre

Kirsten Lehne Pedersen
Gundar Jakobsen
Ola Morten Teigen
Kjetil Skjeie
Randi Gregersen
Elise Gustavsen

Rolle

Rådmann Andøy kommune
Rådmann Bø kommune
Rådmann Hadsel kommune
Rådmann Lødingen kommune
Rådmann Sortland kommune
Rådmann Øksnes kommune

Kopi til varamedlemmer

Knut A Nordmo
Tom Tobiassen
Kurt Jenssen
Rachel Martinussen
Karl Erling Nordlund
Jonny Rinde Johansen

Rolle

Varaordfører Andøy kommune
Varaordfører Bø kommune
Varaordfører Hadsel kommune
Varaordfører Lødingen kommune
Varaordfører Sortland kommune
Varaordfører Øksnes kommune

SAKLISTE

Saksnummer	Innhold	
098/17	Godkjenning av innkalling	
099/17	Godkjenning av saksliste	
100/17	Orienteringssaker	
101/17	Drøftingssaker	
102/17	Etablering av interkommunalt miljørettet helsevern i Vesterålen	
103/17	Oppfølging av sak i forbindelse med arbeidsmiljøkartlegging	Personalsaker
104/17	Referatsaker	

Sortland, 16. november 2017

Randi Lervik (sign.)
konst. sekretariatsleder



VESTERÅLEN REGIONRÅD

Arkivsaknr.: 17/65
Dok.nr: 17/692
Arkiv: FE - 033
Saksbehandler: Siv Merete Reinholtsen
Dato: 16.11.2017

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
098/17	Vesterålen regionråds arbeidsutvalg	24.11.2017

Godkjenning av innkalling

INNSTILLING

Innkalling til Arbeidsutvalgets møte den 24.11.2017 godkjennes.



VESTERÅLEN REGIONRÅD

Arkivsaknr.: 17/65
Dok.nr: 17/693
Arkiv: FE - 033
Saksbehandler: Siv Merete Reinholtsen
Dato: 16.11.2017

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
099/17	Vesterålen regionråds arbeidsutvalg	24.11.2017

Godkjenning av saksliste

INNSTILLING

Saksliste til Arbeidsutvalgets møte den 24.11.2017 godkjennes.



VESTERÅLEN REGIONRÅD

Arkivsaknr.: 17/65
Dok.nr: 17/694
Arkiv: FE - 033
Saksbehandler: Siv Merete Reinholtsen
Dato: 16.11.2017

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
100/17	Vesterålen regionråds arbeidsutvalg	24.11.2017

Orienteringssaker

INNSTILLING

Tas til orientering.

UiU - Ungdomsskole i utvikling

Nordlandssykehuset - strategisk utviklingsplan

Organisasjonsutvikling Vesterålen regionråd



VESTERÅLEN REGIONRÅD

Arkivsaknr.: 17/65
Dok.nr: 17/695
Arkiv: FE - 033
Saksbehandler: Siv Merete Reinholtsen
Dato: 16.11.2017

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
101/17	Vesterålen regionråds arbeidsutvalg	24.11.2017

Drøftingssaker

INNSTILLING

Fremmes i møtet.

- felles ruspolitisk handlingsplan
- prosjekt oppfølging av ungdom 16 - 21 år
- utlysning ny sekretariatsleder



Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
102/17	Vesterålen regionråds arbeidsutvalg	24.11.2017

Etablering av interkommunalt miljørettet helsevern i Vesterålen

Innstilling

1. Arbeidsutvalget i Vesterålen regionråd anbefaler at det opprettes en interkommunal stilling for rådgiver/ miljøhygieniker i miljørettet helsevern med ett årsverk. Enheten etableres fra 2018.
2. Tjenesten organiseres under Vesterålen regionråd, sekretariatet. Stillingen lokaliseres i tilknytning til relevant fagmiljø i en av deltakerkommunene. Praktiske hensyn, som den tilsattes preferanse, skal telle med i vurderingen til lokalisering.
3. Kommuneoverlegeforumet er fagråd for tjenesten og godkjenner årlige handlingsplaner for tjenesten.
4. Kostnad til drift av stillingen, kr. 850 000, fordeles etter folketall pr. 1. kvartal i driftsåret
5. Sekretariatet i regionrådet får i oppdrag å følge opp saken videre når deltakelse fra kommunene er avklart. I dette ligger utlysning av stillingen og tilsetting samt valg av lokalisering.
6. Det arbeides videre med et mulig framtidig samarbeid med kommuner i Lofoten om en felles tjeneste i miljørettet helsevern.
7. Tjenesten evalueres etter to års drift.
8. Saken oversendes kommunene for endelig behandling.

Vedlegg:

1. Oversikt over basisfunksjoner MHV

Henvisninger/ uttalte dokumenter:

1. [Forskrift om miljørettet helsevern\(2003\)](#)
2. Helsetilsynet - [Rapport fra tilsyn med samfunnsmedisin Sortland kommune 2010](#)
3. Samfunnsmedisinsk veiledningsgruppe, Nordland – Endelig rapport frå tilsyn med samfunnsmedisin, Bø kommune, 2013
4. Helsedirektoratet - [Evaluering av miljørettet helseverntjenesten i kommunene](#)(IS-1633, 2009)

BAKGRUNN FOR SAKEN

En kartlegging gjort i 2014 viser at kommunene i Vesterålen ikke ivaretar sitt ansvar som tilsynsmyndighet innen miljørettet helsevern. Det foreslås derfor å etablere en interkommunal

løsning med rådgiver som kan bistå kommuneoverlegene i arbeidet med miljørettet helsevern.

Fakta i saken

Lov om folkehelsearbeid(Fhl), 2012, har som formål:

”Å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse”.

Gjennom lov og forskrifter har kommunen omfattende ansvar for hvordan samfunnet er organisert, og for den eventuelle helserisiko som befolkningen utsettes for. Miljørettet helsevern(MHV) er en del av det helsefremmende og forebyggende helsearbeidet som kommunen skal ivareta. I kapittel 3 i Fhl omtales miljørettet helsevern spesielt:

”Miljørettet helsevern omfatter de faktorer i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen. Disse omfatter blant annet biologiske, kjemiske, fysiske og sosiale miljøfaktorer”.

I samme kapittel beskrives også kommunens oppgaver og delegasjonsmyndighet:

”Kommunen skal føre tilsyn med de faktorer og forhold i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen, jf. § 8. Ansvar og oppgaver innen miljørettet helsevern som i denne lov er lagt til kommunen, kan i tillegg til å delegeres etter bestemmelsene i kommuneloven delegeres til et interkommunalt selskap”.

Kommunenes oppgaver innen MHV er nærmere beskrevet i [«Forskrift om miljørettet helsevern\(2003\)»](#)

Miljørettet helsevern har de siste årene vært en lite prioritert oppgave for helse- og omsorgstjenesten i Vesterålen. Tidligere fungerte denne tjenesten godt, men da Mattilsynet ble opprettet som eget forvaltningsorgan i 2004, mistet kommunene både en stor samfunnsmedisinsk oppgave og fagfolk, og området som helhet fikk mindre fokus. Med kommuneoverleger i små stillingsstørrelser og uten annet personell å støtte seg til, er miljørettet helsevern ivaretatt på et minstenivå.

I 2010 hadde Helsetilsynet tilsyn med samfunnsmedisin i Sortland kommune. Det ble funnet ett avvik og gitt en merknad:

«Avvik:

Sortland kommune ivaretar ikke ansvaret sitt som tilsynsmyndighet innen miljørettet helsevern.

Merknad:

Organisering av arbeidet innen samfunnsmedisin og miljørettet helsevern bør gjennomgås, herunder bør ansvars- og oppgavefordeling mellom kommuneoverlegen og enhetsleder helse innen miljørettet helsevern presiseres.»

I forbindelse med at to leger i Vesterålen var under utdanning til spesialist i samfunnsmedisin, gjorde samfunnsmedisinsk veiledningsgruppe i Nordland tilsyn i Bø kommune i 2013. Tilsynet konkluderte med:

«Avvik:

Bø kommune ivaretar ikke sitt ansvar som tilsynsmyndighet innen miljørettet helsevern

Merknader:

- *Har ikke en entydig plan for hvordan de oppfyller forpliktelser i samfunnsmedisinske oppgaver*
- *Har mangelfullt delegasjonsreglement*
- *Har beredskapsplaner som ikke er oppdatert og ikke systematisk øvet*
- *Har ikke en oppdatert smittevernplan»*

Problemstillingen har vært drøftet flere ganger i forskjellige fora. AU ba i november 2007 om en orientering fra kommuneoverlegeforumet. I 2013 bad RU kommuneoverlegeforum komme med konkrete anbefalinger på hvordan arbeidet på området kan forbedres.

I 2013 ble det innvilget skjønnsmidler til et prosjekt med mål å bedre arbeidet med miljørettet helsevern i Vesterålen. I prosjektet skulle det samles inn informasjon om hvordan MHV er organisert/ delegert i kommunene, oversikt over tilsynsobjekter og behov for oppfølging av disse.

«Ovenstående informasjon skal brukes for:

- *å etablere et felles system for å følge opp kravene i forskriftene knyttet til miljørettet helsevern. Systemet skal omfatte maler for saksbehandling og vedtak, oversikt over tilsynsobjekter og plan for systematisk oppfølging av disse.*
- *å bedre kunnskapen om miljørettet helsevern i kommunen*
- *å støtte kommuneoverlegene i implementering av systemene som etableres*
- *etablere web-side»*

Prosjektet ledes av en prosjektgruppe bestående av helse- og omsorgslederforumet(HOF) samt to kommuneoverleger(Anders Svensson og Astrid Holm). I oktober 2013 vedtok AU at helsefagkoordinator Hans Arne Norbakk skulle settes på oppgaven med å gjennomføre prosjektet i samarbeid med prosjektgruppen.

Kartlegging i kommunene:

For å få oversikt over status i Vesterålen ble det, i 2014, gjennomført en kartlegging av MHV. Resultatet viser at situasjonen i kommunene, i stor grad, er slik:

- Ansvar for miljørettet helsevern i henhold til Fhl er delegert, men det foreligger ikke beskrivelse av organisasjonen som viser administrativ og politisk plassering
- Det finnes ikke en oversikt over aktuelle virksomheter, eiendommer og tiltak som har meldeplikt i kommunene.
- Det finnes ikke oversikt over tilsynsobjekter
- Det finnes ikke planer for regelmessig tilsyn og det gjennomføres ikke regelmessige tilsyn av tilsynsobjekter
- Kommuneoverlegene opplever i svært liten grad å bli benyttet som faginstans i saker som berører miljørettet helsevern. Dette gjelder også i forhold til plan- og bygningsloven.

Hvis kommunene i regionen fikk et tilsyn i år, ville samtlige fått avvik fordi de ikke ivaretar sitt ansvar som tilsynsmyndighet innen miljørettet helsevern.

Arbeidet i prosjektet

Høsten 2014 og våren 2015 ble det utarbeidet et forslag til håndbok i miljørettet helsevern med retningslinjer for risikobasert tilsyn samt maler for rapportering og saksbehandling. I tillegg ble det gjennomført en kartlegging av de fleste tilsynsobjekter i kommunene. Til sammen 241 tilsynsobjekter ble registret i vesterålskommunene. Listen er ikke komplett og må hele tiden oppdateres.

I november 2015 deltok prosjektgruppen i et møte med «Helse- og miljøtilsyn Salten» IKS(HMTS) og helseledelsen i Lofoten. Etter møtet bestemte HOF å gjøre en henvendelse til

HMTS om et anslag på kostnad for kjøp av tjenester/ mulig deltakelse i IKS. Svar på dette mottok vi 31.3.2016 og forslaget skisserer et 3-årig prosjekt med kjøp av tjenester fra dem etterfulgt av en videreføring i ordinær drift. Kostnaden for kjøp av tjenesten ble vurdert til mellom 1,3 og 1,6 mill. kroner pr. år. Utvidelse av IKS med flere kommuner var ikke aktuelt.

I mars 2016 informerte kommuneoverlegen i Vågan at han hadde fått i oppdrag å utarbeide plan for et interkommunalt miljørettet helsevern i Lofoten. På vegne av HOF ga prosjektleder tilbakemelding om at vi ønsker å vurdere et samarbeid. Framdriften i Lofoten er ikke kjent.

I møte 13. mai 2016 bestemte HOF å anbefale overfor AU etablering av et interkommunalt miljørettet helsevern i Vesterålen med en felles stilling som rådgiver/ inspektør. De anbefaler også at det arbeides videre for et samarbeid med Lofoten i etterkant av etableringen i Vesterålen.

Saken har vært oppe i RU høsten 2016 og vår 2017. I møtet 16. juni 2017 konkluderte RU med: *«RU er i utg.pkt. positiv til samarbeid om miljøretta helsevern, men ønsker et grundigere saksframlegg der alternativer mht organisering og finansiering vurderes, og med konkret innstilling (før endelig anbefaling)»*

Vurdering

Fagområdet miljørettet helsevern er omfattende. De primære områdene for MHV fremkommer i vedlegg 1 som gir en skematisk oversikt over hovedfunksjonene med tilhørende hjemmel i lov og/eller forskrift.

Helsedirektoratet gjennomførte en evaluering av miljørettet helseverntjenesten i alle kommunene i 2009. Evalueringen viste:

- utøvelse av tjenesten er mangelfull i forhold til krav og intensjoner i regelverket
- det benyttes for lite ressurser i MHV i forhold til utfordringer og oppgaver
- særlig i små kommuner er det for lav kompetanse på fagområdet

Rapportens generelle funn er at miljørettet helsevern fungerer dårlig i kommuner med lavt innbyggertall. Nesten halvparten av kommunene deltar derfor i en eller annen form for interkommunalt samarbeid innen miljørettet helsevern, og det er først og fremst i disse kommunene veksten i ressurser innen miljørettet helsevern skjer. Fordelen med interkommunale ordninger ser ut til å komme tydeligst fram i de minste kommunene. Her er nivået på tjenesten i dag mest ustabil og varierende, og her er sårbarheten i forhold til tilgjengelig kapasitet og kompetanse størst.

Noen eksempler på interkommunale løsninger:

- Helse- og miljøtilsyn Salten IKS er eid av kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Meløy, Røst, Saltdal, Steigen, Sørfold, Værøy og Hamarøy. Disse kommunene har i dag et folketall på til sammen 82 000. Bedriften har 4 årsverk/ ansatte – miljøhygienikere og ingeniør. Samfunnsmedisinerfunksjonen ivaretas i den enkelte kommune.
- Samfunnsmedisinsk enhet i Værenesregionen ble opprettet 1.1.2016 og har deltakerkommunene Selbu, Tydal, Meråker og Stjørdal med et samlet folketall på 30 800. Stjørdal er vertskommune. Leverer bl.a. tjenesten miljørettet helsevern, smittevern og kommuneoverlege. Tjenesten har tilsatt 2 årsverk som miljøhygieniker og samfunnsmedisiner.
- Samfunnsmedisinsk avdeling i Senjalegen ble opprettet februar 2014 og har deltakerkommunene Berg, Torsken, Tranøy, Dyrøy, Sørreisa og Lenvik med et samlet folketall på 19 600. Samfunnsmedisinsk avdeling har tre årsverk og yter tjenester på følgende områder:
 - Smittevern
 - Miljørettet helsevern
 - Medisinskfaglig ansvar Finnsnes interkommunale legevakt
 - Folkehelse og forebygging
 - Plan og beredskap

Miljørettet helsevern er et omfattende og kompetansekrevende arbeid, hvor tverrfaglighet og variert erfaring fra ulike fagområder og arbeidsoppgaver er ønskelig. I Vesterålen er kunnskapen på fagområdet begrenset og antall oppdrag i den enkelte kommune gjør det vanskelig å holde vedlike den nødvendige kunnskapen. Dette er en situasjon vi deler med store deler av landet. Den åpenbare løsningen er en interkommunal løsning som også kan utvikles videre ved behov.

En interkommunal løsning gir gode muligheter til like rutiner for gjennomføring av tilsyn og tverrfaglig vurdering av tilsynsresultater. I tillegg vil beredskapsmessige tiltak og planer lettere kunne harmoniseres mellom kommunene.

Anbefaling fra Helse-og omsorgslederforum (HOF)

2. Den samfunnsmedisinske funksjonen ivaretas av kommuneoverlegen i den enkelte kommune. Gjennom kommuneoverlegens rolle sikres organisatorisk tilhørighet og deltagelse i den enkelte kommunes utviklingsarbeid.
3. For å få etablert et miljørettet helsevern i vesterålskommunene som er i stand til å ivareta de lovpålagte oppgaver innenfor området, anbefaler helse- og omsorgslederforumet(HOF) at det etableres en interkommunal saksbehandlarenhet for miljørettet helsevern. Saksbehandlarenheten bistår kommuneoverlegene og ivaretar den daglige driften av tjenesten. I dette ligger:
 - a. Utføre saksbehandling, tilsyn og veiledning vedrørende biologiske, kjemiske, fysikalske og tekniske forhold innenfor folkehelse, miljørettet helsevern og forurensning overfor eierkommunene eller andre.
 - b. Tilføre samfunnsmedisinsk kompetanse etter ønske fra eierkommunene.
4. Saksbehandlarenheten bemannes med ett årsverk rådgiver/ inspektør. Skulle flere funksjoner tilføres senere eller et samarbeid med Lofoten bli aktuelt, må dimensjoneringen vurderes på ny.
5. Arbeidet i saksbehandlarenheten er i stor grad basert på planlagt aktivitet. Enheten/stillingen kan derfor etableres i hvilken som helst av deltagende kommuner. Det er viktig at den ansatte knyttes til et fagmiljø, enten sammen med kommuneoverlege eller teknisk etat.

Anbefaling fra Rådmannsutvalget

Legges fram i møtet.

ORGANISERING

Alternativer til organisering av saksbehandlarenheten:

- Vertskommune etter Kommunelovens § 28-1 b - administrativt vertskommunesamarbeid blir en organisering lik legevakten og barnevernet. Vertskommunen får arbeidsgiveransvaret, men ikke fagansvaret da dette ivaretas av den enkelte kommuneoverlege.
- Stillingen opprettes i sekretariatet. Stillingen kan fortsatt plasseres i et egnet fagmiljø i en av kommunene. Som eksempel er utviklingsveileder for ungdomsskolene i Vesterålen ansatt i regionrådet/ RKK, men har hatt kontorsted i Hadsel. Ved en slik modell må det etableres gode rutiner for faglig oppfølging/ samhandling med kommuneoverlegeforumet, hvor oppgaver prioriteres. Sekretariatet involveres ved behov.

ØKONOMI

Årlig driftskostnad for ett årsverk rådgiver vurderes til ca. 850 000 kroner pr. år. Dette framkommer slik:

Lønn m/ sosial utgifter	kr. 625 000
Reiseutgifter/ kjøring	
telefon	kr. 100 000
Kontor/ kontordrift	kr. 40 000
Kjøp av tjenester fra private	kr. 85 000

Kostnadene for drift av Vesterålen legevakt fordeles etter innbyggertall. Det anbefales det samme her. Dette gir følgende fordeling av kostnaden basert på innbyggertall pr. 1. kvartal 2017:

	Innbyggere	Andel kostnad
Lødingen	2134	55 585
Hadsel	8009	208 612
Bø	2624	68 348
Øksnes	4580	119 296
Sortland	10378	270 318
Andøy	4908	127 840
Totalt	32633	850 000

Konklusjon/ Anbefaling

- AU anbefales å gi sin tilslutning til opprettelse av en interkommunal stilling som rådgiver/ miljøhygieniker i miljørettet helsevern som kan bistå kommuneoverlegene i arbeidet.
- Stillingen tilsettes i – og administreres av Vesterålen regionråd, sekretariatet. Fysisk plassering av stillingen kan påvirkes av søkers preferanse.
- Kommuneoverlegeforumet er fagråd for tjenesten og godkjenner årlige handlingsplaner for tjenesten.
- Kostnadene fordeles etter folketall pr. 1. kvartal driftsåret.
- Det bør arbeides videre med muligheten for en felles tjeneste MHV for Vesterålen og Lofoten.



Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
103/17	Vesterålen regionråds arbeidsutvalg	24.11.2017

Oppfølging av sak i forbindelse med arbeidsmiljøkartlegging

Innstilling

Legges fram i møtet

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN

Arbeidsutvalget vedtok i møte 25.08.2017 i sak 074/17 å engasjere KS-advokat Frode Lauareid for videre oppfølging etter arbeidsmiljøkartleggingen gjennomført i juni 2017. Det ble samtidig oppnevnt en arbeidsgruppe bestående av regionrådsleder Siv Dagny Aasvik, nestleder Atle Andersen og ordfører Jonni Solsvik.

Fakta i saken

Den oppnevnte arbeidsgruppen har hatt møter med Lauareid undervegs i prosessen.

Vurdering

Lauareid vil delta pr. telefon i møtet for å legge frem sine vurderinger og tilrådinger for Arbeidsutvalget.

Møtet foreslås lukket etter Kommunelovens §31.3

Konklusjon

Legges fram i møtet



VESTERÅLEN REGIONRÅD

Arkivsaknr.: 17/65
Dok.nr: 17/696
Arkiv: FE - 033
Saksbehandler: Siv Merete Reinholtsen
Dato: 16.11.2017

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
104/17	Vesterålen regionråds arbeidsutvalg	24.11.2017

Referatsaker

INNSTILLING

Refererte skriv og meldinger tas til orientering slik de foreligger.

32T

Saksnummer	Tittel
1	Utvikling av Regionene som vinterdestinasjon
2	Rekrutterings- og stabiliseringskonferanse 7. og 8. mai 2018 på Sortland
3	Invitasjon til rådslag
4	Klage på politiet - geografisk plassering av utlendingstjenesten i Nordland politidistrikt
5	Helsesøsterutdanning i nord Norge